

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szemleli részét illető közlemények a szerkesztőségre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadónivalra cizmezzve Turócszentmártonba küldendők.

— Hirdetések legutányosabban, és szabály szerint. — Lapunk számára hirdetések — eredeti árkában — minden bel- és külföldi hirdetési iradóra elofogad. Nyitlitter soronként 40 fillér.

A kibontakozás.

II.

A magyar nemzetet 1000 éves életében egy óriási mulasztás vétké terheli. Az t. i., hogy nem igyekezett a rendelkezésre álló erkölcsi és hatalmi eszközökkel nemzetiségeit önmagába olvasztani. Ennek a mulasztásnak következményeit érezzük és viseljük immár 60 esztendeje. Nemzetiségeink egy része határozott ellensége állami függetlenségünk, nemzeti egységünk kiépítésére irányuló munkálkodásunknak. A jogállam leple alatt igazi poliglott alakulások fele történt. Nem elégszük meg azzal, hogy a külföldi példaktól eltérően, respektáljuk nyelvet, tiszteljük ősi szokásait és a vallás terén majdnem abszolút önrendelkezési jogot biztosítunk számára. Határtalan elfogultságában valóságos politikai autonómiáért rajong, államot akar képezni az államban. Ebbeli céljainak eléréséért az eszközökben nem válogató: az iskolában, a templomban agitál ellenünk, sajtójában pedig piszkol bennünket. A külföldi lapokban majdnem minden nap jelenik meg a magyar nemzetet becsmérlő és a magyar politikát hamis színben feltüntető közlemény. Azt mondják, hogy ők báranýok s mi — a farkasok — felakarjuk őket falni. A valóságban pedig kosok ők, kik a pásztor ellen konspirálnak s a kik esztelentül, fejfel mennek neki a biztos révet nyújtó akol falainak.

Az évek óta tartó nemzet küzdelem s ennek nyomán keletkezett nemzeti felbuzdulás kiélgetésére, a hadügyi kérdések rendezése mellett, a nemzetiségi bajok szánaldását célzó erélyes és radikális törvényhozásval, illetőleg végrehajtsáddal politikáink nemzeti történelmünkben soha el nem heradó érdemeket szerezhetnek maguknak.

Nem magyar ajku polgáraink nagyrészenek lelkében a diós mult közös örömeinek és szenvedéseinek emléke oly erős még, hogy ezen megtört a lelketlen agitátorok minden erőlködése. Amde meddig fognak tudni ellentállani még a lelkes (tisztélet és becsület a kivételeknek) prédikációjának, az iskolamester (t. és b. a. k.) tévtanainak a nemzetiségi

sajtó féktelen agitálásának! Meddig lesznek még képesek megőrizni lelkük legszebb kincsét, szívük legdrágább gyöngyét: az igaz hazafíli szeretetet, a magyar hazához való tántoríthatatlan ragaszkodást? A nemzeti egység szent problémáját oldja meg és a harmadik honalapítói melléknevet érdemelné ki a magyar politikus, aki egy egész munkáséletet szentelne arra, hogy az iskolát és a szöszéket a nemzetiségi propaganda métegy étől megtisztítsa, illetőleg megóvja. Hogy mi volna e nagy probléma megoldásának módja, arra e rövid cikk keretén belül ki nem terjeszkedhetünk. Annyi azonban bizonyos, hogy a legújabb közoktatásügyi javaslat — dacára a diószeretes haladásnak — a magyarság ügyét, a nemzetiségi iskolákban kellően meg nem védelmezi.

A radikális nemzetiségi politikával karöltve jár az okos, higgadt közgazdasági politika. E kettő egymással elválaszthatatlan, mert a nemzetiségi kérdést megoldani adígg nem lehet, míg az ipar és kereskedelem felvirágoztatásával, a nem magyarajku polgártársaink megélhetését, a haza határain belül nem biztosítjuk. A modern állam folyton növekedő terheit, mint kizárólag földmívelő ország, el nem viselhetjük. Közgazdasági viszonyaink szépigetetés, takargatását megkísérelni meddő dolog volna.

Anyagilag szegény nemzet vagyunk. Szegények a nemzetiségek, mert hegyes-völgyes földjeik míveléséből meg ítem élhetnek, munkát pedig gyárirap hiányában nem kaphatnak. Szegényedik a fajmagyarság is, mert az 1000 milliót meghaladó bu dgetnek terhei majdnem teljesen az ő vállára nehezedik. *Uj kereséforrások megnyitása nemzetünk létének vagy nemlétének kérdése.* Vannak akik az önálló vámtérület létesítésétől várják a nemzetgazdaság két fontos tényezőjének, az iparnak és kereskedelemnek felvirágoztatását. Mások megint a közös vámtérület mindenhatósága mellett kardoskodnak. E két álláspont közül melyik a helyes, melyik nem, azt mi fejtegetni nem akarjuk. Mi megelégszünk a bajoknak és szükségleteknek egyszerű megjelölésével. Am egy dolgot szó

nélkül még sem hagyhatunk. Sokszor hallottuk már azt az állítást, hogy Magyarországon ipar és kereskedelem nem fejlődhetik ki soha, mert a magyarnak sem ipari érzéke sem kereskedelmi szelleme nincsen. Ezt határozottan tagadjuk.

A 16-ik századtól a magyar ipar és kereskedelem bátran felvehette a versenyt a kontinens bármely országának iparával és kereskedelmével. Rajtuk kívül álló okok, megakadályozták közgazdaságunk fejlődését; de vajjon teljesen megsemmisítették-e ipari érzékünket és kereskedelmi szellemünket? Nem! Szunyadnak azok s a helyes nemzeti politika feladata, hogy felbressze őket s ne hagyja elaludni végleg, mert velük aludna el az igazi magyar szabadság is!

Radikális nemzetiségi és közgazdasági politika, ez az amit a nemzet a hosszú válság és közjogi viták elmúlásá után remél: adná lsten, hogy reménye teljesüljön!

Jakab D.

A nemzetiségek felirata.

A nemzetiségi képviselők által benyújtott felirati javaslat és az ezen alkalomból ellhangzott parlamenti beszédok élenk foglalkoztatják a nemzetiségi sajtót.

Legnagyobb részük nines megelőgedve a nemzetiségi képviselők szereplésével, sőt ugy lássik kvalitásával sem.

A ujvidéki „Branik”, dr. Polit Mihály tollából vezérezik közül, melyben el van panasolva, hogy a mostani nemzetiségi képviselők az országgyűlésen egyáltalán nem emlékeztek a mult idők elszánt harcosaira. Tessék elolvadni — ugyanod a lap — a nemzetiségi képviselők által benyújtott felirati javaslatot és mindjárt tisztában lesznek a régi és mostani állásfoglalás közti roppant különbséggel. A régi gárdabeli férfiak felsőhajtani kénytelenek az ilyen elposványosodás láttára. Ezen nem is lehet esodálkozni, mert hiszen elsomozó dolog, hogy a 30 év óta folytatódó nemzetiségi küzdelemnek az legyen az eredménye, hogy a mostani nemzetiségi képviselők olyan feliratot ajánljanak, amely *semmiképpen* sem felel meg az eddigi hagyományának és a nemzetiségek *igazi* érdekeinek. Hát azért kellett a régi gárdának vértanúságot szenvedni, hogy utódjaik az egységes

T Á R T A L O M

Német telepítvények Thuróczban.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tártdzaja. —

Irtá: Bráz Béla, Turócsvármegye levéltárosa.

(Folytatás.)

Körmöcz város foglalása Thuróczban.

Ha a thuróci Regisztrumot, vagyis az 1391. évi nemesi összeírásról szorgosan vizsgáljuk, azon meggyőződésre jutunk, hogy ezen időig a városnak legitím birtoka nem volt Thuróczban.

Igaz ugyan, hogy a város a nemesi összeírásról megelőzőleg 1360 körül telepítette Szklenár-Lehotát, de erőszak útján. Ugyanis a város a Róbert Károly-féle privilegiumának érvényt szerződt Thuróczban kezdett foglalgatni a muthnai nemesek birtokából. A muthnai nemesek Lajos királyhoz fordultak serelem panaszaiakkal. Így történt, hogy a város Lajos király parancsára 1367-ben tartozott az egész elfoglalt részt a nemeseknek visszaadni. (Regisztrum 42. §-ban). Hogy pedig a csepessény-muthnai nemesek a kir. parancsnak érvényt szerezzenek, a thuróci conventtól határló levelet eszközöltek ki maguknak 1368-ik évben. Egyed conventi prépostól. Ezen határló levél értelmében a csepessény-muthnai birtokhatára beleértve, chamarna réjtét is, a Thurócz folyó forrásától egész a bajmóczy várbirtok határáig terjesztetik ki. (Regisztrum 42. §-ának utolsó pontja). A nemesi

összeírásból láthatjuk tehát, hogy sem 1368-ig, sem 1391-ig a nemesi összeírás ideig Körmöcznek nem volt törvényes birtoklása megyékben. Mert ha a Károly király privilegiuma szerint jogos birtoka lett volna Thuróczban, bizonyára iparkodott volna az összeíró királyi kommisszió előtt érvényt szerezni s viszont a csepessény-muthnai nemesek is panaszt emeltek volna az idegen betolakodás ellen.

De a Bebek-féle összeírás mind az 1367. évi kir. parancsot, mind pedig az 1368. évi határló levelet jogosnak s érvényeseknek ismerte el. Világos tehát, hogy Körmöcz város terjeszkedése csak 1391. év után követhetett be.

Hogy német telepítvények a nemesi összeírásról megelőzőleg léteztek a következő okmányok igazolják.

Az 1368. évi okmány szerint a muthnai erdőségben a chamarnai relet keletkezett Chamarna-Lehota, mely Szklenár-Lehotának nevezetik.

Az 1388. évi Csepessényi-Vladár okmány szerint Csepessényi Binkának fia, Péter a Szklenár-Lehotán, Muthnán és Nova-Lehotán (Neustub) birt részeit testvéreinek, Domének unokáira, illetve Mártonnak fiaira, Pálra és Balázsrá ruházta át.

Az 1396. évi okmány szerint, Csepessényi Mihály nővéreinek, Erzsébetnek részére atyai örökségéből a szklenár-csepessény-muthnai birtokokból kiadja a quartalitumot mint örökséget.

Vége az 1402. évi okmány szerint a fentebb no-

vezett Erzsébet, Csepcheni Istvánnak neje Szklenárt, Muthnot és Csepessént záloglog útján megnyerve, abba törvényesen bevezettetett.

Ezekből világos, hogy 1400-ig Körmöcz mit sem birt megyékben.

Zsigmond király uralodása alatt a belviszály emészette e hont. Kont és társainak kivégzése után felszította a magyar nemességet s az 1401. évi országgyűlésen elfogták a királyt. A kiszabadult király ezután a városi czíviszekben keresett támaszt és segélyt s viszont zseknek rendkívüli polgári jogokat és szabadalmakat biztosított.

Körmöcz városa is felhasználva a kapott szabadalmakat hódító hadjáratot indított Thurócz ellen. Így 1402-ben elfoglalta a muthnai birtokot, sőt a Thurócz folyó vizének egy részét forrásától mesterségesen készített árokban elvezette.

Megkezdődött a több százados part a város s a Muthnai-Csepessény nemesek között.

A város arra hivatkozott, hogy a Károly-féle 1328. évi privilegium szerint mind a Thurócz vize a város területén ered s a feléte erdős is (Muthna azon fekszik. Továbbá, mivel Szklenár-Lehota az 1343. évi birtok csere után létesítettett (ekkor kapták a c. s. zsenik Chamakó helyett csereképpen a Muthna-Chepche. birtokot) azért ez is Körmöczhöz tartozik. A per Gara nádor előtt folyt. A két perlekedő fél egyezsége lépett, hogy mivel a Mossócs-Szentmárton közti távolság 2 mér,

A SZERENCSE.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték első osztályának húzása már **május hó 25-én és 26-án**, tehát e hét végén lesz.

Elhatározása, hogy hol vegyen és rendeljen sorsjegyet, nem lesz nehéz, ha sorsjegyvásárlásának a célját, a „szerencsét“ keresi. Szerencsésjét pedig legkönnyebben a Kiss-féle bankházban lelheti, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Csak a Kiss-féle bankházban nyerték az április 25-én megtartott **utolsó** húzáson a nagy

600,000

koronás jutalmat és pedig immár

harmadszor, mert KISS szerencsésje NAGY!

A Kiss-féle bankház az, mely *rendesen megszakitás nélkül* minden egyes húzás után azonnal közölteti a nagyobb budapesti lapokban a f. vevőinek jutott nyereményeket, hogy ily módon a közönség maga alkosson véleményt arról, hogy a szerencse *tényleg* hol van és hogy meggyőződhessék arról, miszerint

KISS szerencsésje NAGY!

A most kezdődő új XVI. sorsjátékban is kedvezni fog Fortuna kegye a Kiss-féle bankháznak és hű marad ismert jeliségéhez, hogy

KISS szerencsésje NAGY!

Igyekeztek tehát Kiss-féle szerencse-sorsjegyet venni minél előbb, hogy Ön is részesülhessen

KISS NAGY SZERENCSEJÉBEN.

Húzás már május 25. és 26-án,

A sorsjegyek árai:

Egy nyolczad	K 1.50
Egy negyed	„ 3.—
Egy fél	„ 6.—
Egy egész	„12.—

Kiss Károly és T^{sa}

a magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST

Központ:

VII., ker. Erzsébet-körút 19.

Fiókok: VI., Váci-körút 5.

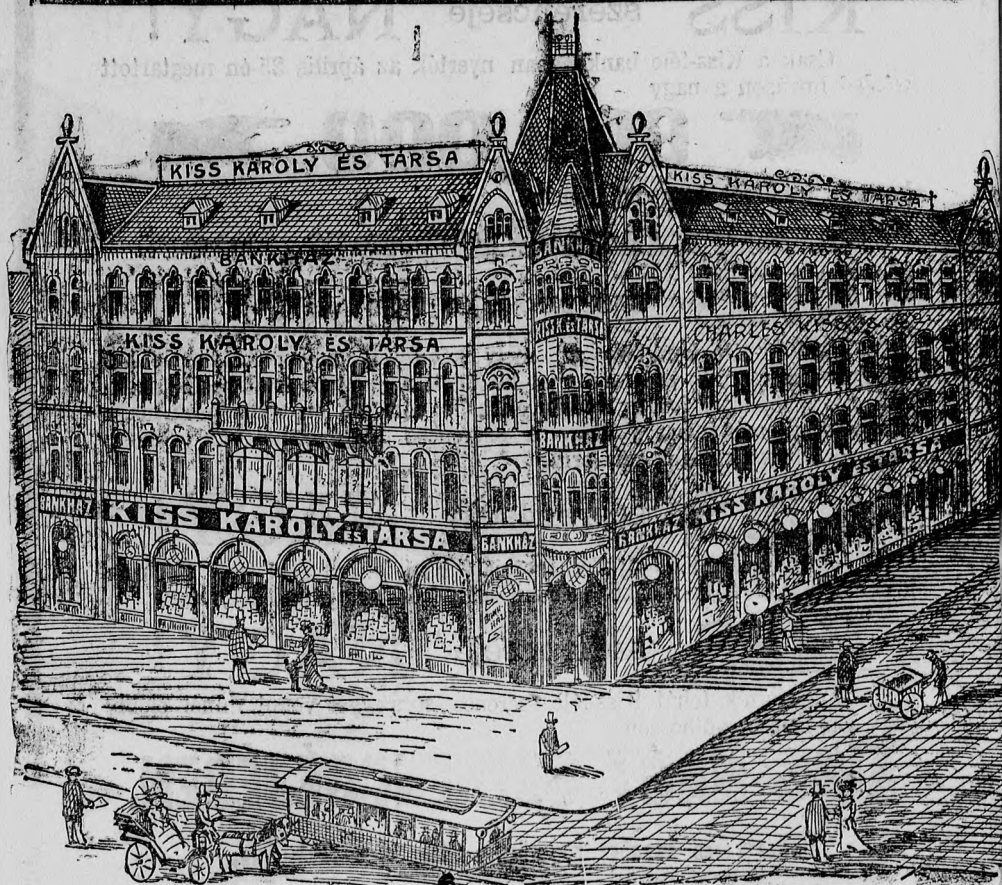
VIII., József-körút 78.

Sürgőnyczim: KARKIS, BUDAPEST.

Telefon 436.

KISS szerencsése NAGY!

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bankháza **BUDAPESTEN.**

Központ: VII. Erzsébet-körut 19. sz.

**Fiókok: VI., Váci-körut 5. szám
VIII., József-körut 78. sz.**

összes megszövegeket, azután álkuleses behatoltak a kastély termébe, feltörték a szekrényeket, összenyalóbták az ott lévő ezüstöt és fehéremutit s a kerten át megakartak szökni. Azonban a gróf pár vadászának felesége figyelmes lett a szokatlan zajra, kisetített a kertbe s a meglátandó konondor kutyát szabadon eresztve, ráuszította a betőrlőkre, a kik közül az egyiket a konondor földre tepert. Az asszony kiáltására elősiető emberek azután csakhamar elfogták a másik be-törtőt is. A rendőrség az elfogott betörők bevallották, hogy budapesti lakatos legények, a rablót holmit hiány nélkül megtalálták náluk. Mindkettőt letartóztatták.

— Közgylülés. A F. M. K. E. töröczvármegyei választmánya I. évi május hó 17-én tartotta közgyűlését az ügyvivő alelnök *Boldis* Ignác igazgató vezetésével, minthogy az egyesület elnöke ifj. *Justh* György főispán családi gyász miatt távol volt. *Páry* Endre tanár-pénztáros jelentéséből kitűnik, hogy a választmányi pénztára kedvezőbb helyzetbe jutott, mert a régi hátralékokból is jelentékeny összeg folyt be. A jövő évi költségvetés megállapításán kimondották, hogy a társadalmi téren kitűnt tanítók jutalmazására 200 koronát, a magyar nyelvben jó haladást tanúsító növendékek könyvekkel leendő jutalmazására szintén 200 koronát szavaz meg a választmány. *Balázs* Endre tanár jelentést tett a választmány által föntartott zónóváraljai óvodáról, mely a kívánalmaknak megfelel. *Hilkene* Pálpó könyvtáros jelentése szerint a könyvtár kevesen használtak, aminek leginkább az az oka, hogy olvasó helyiség nincs. *Dugovics* Titus választmányi tag az egyesület éberebb munkásságát óhajtja, hogy ez megvalósítható legyen, jónak látja, ha egy irányított bizottság választatnék. Ehhez hozzászóllottak *Berez* Gyula, dr. *Láng* Ernő, *Páry* Endre és *Bertsch* Ottó, amire elhatározottak, hogy *Dugovics* Titus, dr. *Láng* Ernő, *Balázs* Endre és *Páry* Endre tagokból álló bizottságot küldetnek ki, amelynek az első feladata, hogy állapítsa meg azon terrenről, amelynek művelésével az egyesület az eddigienl intenzívebb munkásságot fejthetne ki és amelyre jövődelmélt kamatozóbán bethetkedhetne. Felmerült volt még több más életré való eszme is amelyeket részben már most fognak megvalósítani.

— A töröczszentmártoni cellulosegyár új igazgatója. *Necssaz* Tamás, a töröczszentmártoni cellulosegyár igazgatója, hasonló minőségben a Zsolnán létesítendő cellulosegyárhoz hivattat meg, töröczszentmártoni állomásáról lemondott. Helyébe *Háber* Károly alkalmaztatott, aki eddig a zernesti cellulosegyárnak volt igazgatója.

— Áthelyezés, kinevezés. A vallás és közokt. m. kir. miniszter a *Riszner* József elhalálozásával megszünetelt töröczszentmártoni állami elemi iskolai igazgatói állomásra *Wunder* József felső stbunyai állami elemi iskolai igazgató-tanított helyezte át, a felső stbunyai állami elemi iskolához pedig *Buti* Vinczse okl. tanított nevezte ki. A felsőstbunyai állami iskolai igazgatói tisztség betöltése iránt meg nem történt intézkedés. Mindezen változások a tanítási év végével fognak bekövetkezni.

— A töröczvármegyei Jétékony négyelet f. hó 14-én tartotta választmányi ülést, melyet *Justh* Ferencz négy. Bathiány Mária elnöknő akadályoztatása következtében *Keviczky* Istváné egyleti alelnökönk vezetteti. A választmány megállapította az ezen alkalommal kiosztandó segélyeket. Az árvek részére összesen 98 koronát, az általánosan segélyezett részére 209 koronát, az új folyamódók részére pedig 238 koronát, vagyis mindössze 645 koronát utalványozott ki az egyesület. A pénztáros bejelentette, hogy a március 4-én tartott tánczesztély tiszta jövedelme czimén 669 koronát vételezett be, de ebből még további 32 kor. lesz hozzászámítandó, mely összeget a m. kir. pénzügy miniszter a tombola engedélyért befizetett 40 koronából vissza utalt. A jegyző bejelentette, hogy a töröczvármegyei müködvöl egyesület f. hó 13-án hangversenyt rendezett, melynek tiszta jövedelmét 1/2 részben a négyelet pénztára javára ajánlotta fel. A választmány mindezt tudomásul véve, a alelnökönk az ülést bezárta.

— Erdőink jövedelme. A töröczvármegyei mkj. erdő-gondnokságnál a f. é. május hó 8-án megtartott nyilvános szobeli árveressel egybekötött zárt irásbeli verseny-tárgyalás eredménye a következő: 1. Töröczszentmártoni becár: 14,744-65 korona, eladási ár 16,295 korona. Vevő: *Lówy* Adolf. 2. Blaticza becár: 20,672-00 kor., eladási ár 23,150 korona. Vevő: *Neuwirth* Jakab. 3. Szklabina becár: 6,519-10 korona, eladási ár 9,836 kor., Vevő: *Lówy* Adolf. 4. Bella becár: 6,359-10 korona, eladási ár 7,337 korona. Vevő: *Lówy* Adolf. 5. Háj becár: 5,729-75 korona, eladási ár 7,800 korona. Vevő: *Giesinger* J. Ph. 6. Polericka becár: 4,477-05 korona,

eladási ár 7,351 korona. Vevő: *Herz* Samu. 7. Alsó turesek becár: 3,964-00 korona, eladási ár 5,525 kor. Vevő: *Giesinger* J. Ph. 8. Szklénen becár: 5,543-55 korona, eladási ár 10,206 korona. Vevő: *Büchler* Armin. 9. Priekopa becár: 6,486-00 korona, eladási ár 8,795 korona. Vevő: *Brassóli* Cellulosegyár. 10. Cserenók becár: 1,625-95 korona, eladási ár 2,100 korona. Vevő: *Giesinger* J. Ph. A versenyárgyalások 18 lakosokból czég vett részt. Az eladások jóváhagyására javasoltatták s a szerződésnek nyomban aláírták.

— Junális. A szép tavaszi idő beáradtával megkezdődnek a nyári mulatságok is. Ezeknek sorozatát a rutkai vasúti alizsík kor kezdi meg, mely f. évi június hó 1-én a kassa-oderbergi vasut tulajdonát képező ligetben rendez nyári mulatságot. Amennyiben az idő nem lenne kedvező a mulatságot június hó 4-én tartják meg.

— Választási utóhangok. A január hó 26-án megtartott képviselőválasztás eredménye selogy sem történt néhány kostyáni embernek, amiért is bosszút forraltak a folkulálviak ellen. Ezeket keső este hazatérőben meg is támadták. Ezt az ügyet tárgyalta a múlt szerdán a töröczszentmártoni kir. járásbíróság és a fő-örzököt 50 korona pénzbírságra ítélte el. Társa *Orosz-*országba ment időközben. de azért büntetését ő sem fogja elkerülni.

— Az O. M. K. E. Liptóban. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület lipótzentmikiölti kerülete tegnap tartotta alakuló gyűlést Liptócentrumon. A gyűlésben, amelyen *Liptó-* és *Arvamegye* kereskedői nagyszámban voltak jelen, ott volt: *Szemesvári* Arisztid főispán és *Balló Rudolf* főispán a varmegye, *Hoelsch* István dr. a beszerzebányai kamara, *Fürst* Bertalan és *Lévy* Béla dr. az egyesülés középponti vezetősége képviselőiben, *Singer* dr. megnívott beszéde után *Fürst* Bertalan, az O. M. K. E. alelnöke, nagy tetszéssel fogadott beszédében fejtekte ki az egyesület programját és ismerteleddi tevékenységét és elkerült. Ezután *Szemesvári* főispán a varmegye, *Hoelsch* dr. a beszerzebányai kamara, *Clair* Vilmos a felsőmagyarországi köznevelődési egyesület nevében üdvözölte a kerületet, *Mittelmann* Gyula pedig az árnyamegye kereskedők csatlakozását jelentette be, mire a gyűlés kimondta a kerület megalakulását és megválasztotta a tisztikat. Elnökké *Mikó* Péter, ügyvezető másodelnöké *Stark* Filippót, alelnökké pedig *Joloch* Gyulát és *Duschnitz* Frigyeszt választották.

— A zsolnai cellulosegyár alakuló üléséről, mely mint már jelezteik f. évi május hó 11-én tartott megírja levelezőnk, hogy az igazgatóság következőleg alakult meg: elnök lett *Bulla* György alispán, igazgatósági tagok lettek: *Csitly* József főispán, *Joloch* Gyula gyár-igazgató, *Krupcz* Rezső, *Koha* József, dr. *Langfelder* Armin, *Marin* Mátyás, *Necssaz* Tamás, *Rosenfeld* Ignác, *Schlesinger* Ede és *Schein* Henrik takarékpénztári igazgató és *Zserotin* Előd gróf. A felügyelő bizottságra bevalasztottak *Kiszely* István, *Rudnay* István, dr. *Schein* József, *Scholer* Ottó és id. *Turdy* Istvánt. A gyár építé- sét már e hó vége felé megkezdik és arra számítanak, hogy a gyár müköddést 1906. év február havában megkezdheti. A gyár részére már több telket megszerettek és a Zsolna közelében fekvő régi sóház épület megvevete végett is folynak a tárgyalások a pénzügyminiszterrel. A gyár müköddése iránt a zsolnaiak nagy reményeket fűznek, amint hogy valószínű is, hogy ezen újabb nagy ipar- vállalat nagyot fog lendíteni Zsolna város fejlődésén.

— Tót kiállítás a morva határon. A cseh lapok azt írják, hogy a Morvaország magyarországi határán *Gödingben* rendezendő „tót kiállításra” serényen folynak az előkészületek munkák. A kiállítás déli Morvaország iparát, kereskedelmét és közgazdaságát illeti fel s tót néprajzi kiállítással lesz összekapcsolva. A néprajzi kiállítás *Krejszi* régiségbúvár rendezi, aki tanár s aki a „Moravské Orlice” (V. 11.) szerint „sok meglepetésben fogja részesíteni a cseh intelligenciát”. A női kézműmunka képviselve lesz az egész „tótágról”. Jut hely a házi műiparnak, a vászon-, üveg-, festészet műmellékletek, fa-, érez-, agyag-, műipari emlékeknek, valamint régi tót könyveknek. A kiállítási területen folyik a munka, de a megnyitási ideje nincs még megállapítva.

— A kassa-oderbergi vasut XXXIII. rendes közgyűlése alkalmából vasok kötetben számla be null évi tevékenységéről. A terjedelmes igazgatósági jelentésből adjuk a következőket: Pályánk teljesítménye 42,566 tonnával megaludta az 1903. évi teljesítményt, de a tavalyi rossz termék folytán a drágább díjtétel gabona örlemények, stb. szállítmányok esőkentek és az oleszből díjtétel tónegyárakból szállítottunk többet, mint 1903-ban. Ennek folytán bevetelünk nem emelkedik oly arányban, mint az a teljesítmény növekedésénél fogva várhattuk volna. Az üzleti eredmény egyékként a következőleg alakult: bevétel 19,786,953 korona 39 fillér, kiadás 13,454,233 korona 11 fillér, fölösleg 6,332,720 korona 28 fillér. Bevetelünk 1903 ban 19,278,989 korona 50 fillér, kiadásunk 12,409,850 korona 53 fillér volt és ez szerint az 1903. évi 6,869,138 korona 97 fillérnyi üzleti fölösleggel szemben az 1904. évben 536,418 korona 70 fillérrel kevesebb volt a fölösleg. A

kiadások emelkedését főleg az okozta, hogy a lefolyt évben személyzetünk illetményeit a m. kir. államvasutaké- hoz hasonló módon rendezték. Alkalmazottaink illetmény- szabályzata ugyanis azon a m. kir. államvasutaké szabá- lyzával s így megalányos volt, hogy személyzetünk, mely a vasut sztrájk alatt teljesen nyugodtan viselkedett, szintén kedvezőbb fizetésrendezésben részesüljön. Ez a fizetésrendezés 1904-ben mintegy 630,000 korona kiadással terhelte az üzleti számlát. Kedvezőtelően hatott meg kiadásainkra üzleti eszközünk elégtelensége, mivel forgalmi eszközünk túlságos igénybevétele a föntartási költségeket aránytalanul növelte, valamint a pályá fel- építményének üzemeltetési szempontból szükségessé vált nagyobb arányú kiserelése. Az összesen 13,200,000 koronányi függő kölcsönök állaga a lefolyt évben nem változott. A mindkét kormányáll konszolidált külön felvétele végett évek óta folyó tárgyalások még nincsenek befejezve. A konvertált 37,302,000 forintnyi 5 százalékos elsőbbségi ezüst-kölcsönök 1904 végén már csak 159,600 forintnyi névértékű 798 kötvény volt forgalomban.

— Öngyilkos diák. *Knöpfelcher* Henrik levelet hagyott hátra, amelyben szülőitől bosszúmat kér tetteért és azt óhajtja, hogy holttestét haza szállítsák Trencsénbe. A szerencsétlen fiatal embernek szülői meg a gyászot tett napján ideérkeztek és megtették az intézkedéseket fiuk temetésének hazaszállítására, ami vasárnap meg is történt. Az elhunyt tanár ravatalára társai koszorú tettek.

— A tót nemzetiségű eszmék Sárosban. *Eperjesen* a Hódossy-féle párt hívei egy röpiratot adtak ki, amely tulajdonképpen csak a kiszibeni választó kerület utóbbi 5 év múltját tárgyalja, de szó van abban a tót nemzetiségű eszmék terfoglalásáról Sárosmegyében is. A röpirat *Eperjesen* és az egész Felvidéken érthető érdeklődésű találokzott. A röpirat tartalmára még visszatérünk.

— Halálozások. *Szentgyörgyi* Leopoldina, a töröczs- szklénői kántortanító, *Szentgyörgyi* József felesége o hó 13-án délben rövid betegség után 69 éves korában, boldog házassága 49-ik évében elhalt. Temetése 15-én délután 5 órakor volt, melyre megjelent a község apraja és nagyja igen tekintélyes számban, ezzel is kimutavta részvételt az öreg tanító és szeretőket az elhalt tanítóné iránt. A kántori teendőket a jelen voltak épüle- tesre *Krausz* Lajos, felsőstbunyai kántor végezte el szívesegből. Az elhalt rokonságot képviselték *Szentgyörgyi* Sándor pápai karnagy és *Szentgyörgyi* Gyula újlaki (Vasm.) kántortanító, kik benne szeretőt edző anyjakat gyászol- ják. — *Rástóczy* József kisésepedényi állami elemi iskolai tanító súlyos csapás érte, kis leányának, *Piroskának* élte 6-ik évében f. hó 13-án történt gyászos elhunytával. A korán elkötözött kis leány temetése f. hó 15-én délután ment végre sokak őszinte részvete mellett.

— Öngyilkosság. F. hó 18-án *Jeszzenszky* Károly nagyespedényi földműves, Károly nevű 21 éves fia istállóig padlásán felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka állítólag családi perpatvar. Az elölvött tótrónai kórosvor már csak a halált konstaltálta. Pénteken orvos- rendőri boncolást hajtottak végre a hullán.

— Szláv hírlapokról kongresszusra. A szláv hírlapok, esetek, tópek, szerbök, szlovének a múlt nében tartottak meg VI. kongresszusokat Volosán Abházia mellett. Száznál többen jelentek meg, közöttük a töröczszentmártoni *Narodne* *Noviny* képviselőiben *Harban* *Vajanszky* *Svetozar* és *Radlinsky* Ignác. A budapesti *Sov. Tzv.* emiket p-dig maga a lap szerkesztője *Hodza* Milan orsz. képviselő képv. t. A közlésen az is tárgyaltak, hogy miként lehet-e szláv újságoknak nagyobb elterjedést biztosítani és a „av könyveknek nagyobb piacot teremteni: Hogy pedig tojaltársaknak kitűzést adjanak, O Főelségi is üdvözöl- tek távirattal.

— Kereskedelmi iskolai ma-urások figyelembe. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a jövő 1904/5. évi tan- évben a késmárki áll. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan egyes textilipari tanfolyam vanterve véve olyan ifjak részére, akik valamenly közép- vagy felső kereskedelmi iskolában az érettség vizsgálatot sikeresen letették. E tanfolyam arra képesti a végzett hallgatókat, hogy nagyobb textilipari vállalatoknál, gyáraknál, vala- mint a nagyobb konfekciós üzletekben alkalmazást nyerhessenek. Prospektus a késmárki m. áll. felső keres- kedelmi iskola igazgatóságánál kapható, a tanfolyamra f. évi június hó 30-áig lehet jelentkezni.

— Női kereskedelmi tanfolyam Beszerzebányán. A beszerzebányai felső kereskedelmi iskola tanári kara figyelemmel a községek vonatkozó kívánására, hajlandó a szükséges lépéseket megtenni egy női kereskedelmi tanfolyamnak Beszerzebányán a jövő tanévtől való megnyitására ügyében. Minthogy azonban ehhez első sorban igazolási kell, hogy a megnyitandó tanfolyamot legalább 30–35 növendék fogja látogatni, felhívják az érdekelteket, sziveskedjenek a tanfolyamra való beiratkozást iránti kívánásukat a beszerzebányai áll. felső keresk. iskola igazgatóságával legkésőbb e hó 20-áig közölni. Felvehetőik oly jelentkezők, kik a polgári vagy felsőbb

leányiskola, leánygimnázium negyedik vagy a felső leányiskola második osztályát sikerrel végezték, avagy megfelelő előképzettségüket a magyar nyelvből, számtanból és földrajzból felvételi vizsgálatnál igazolják. Az egyévi tandíj a jelentkezők számához képest 100—120 koronában állapítják meg.

— Szerezése főli Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyeresí esélyeket nyújtja. Nagy nyeresémények mellett számos kisebb nyeresémények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsájtott sorsjegyek tehát minden második nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsését. Ezer és ezer eur lett ily uton szegényből egyszerre gazdaggá. Huzás már május 25 és 26-án. Tegye tehát szerencsekísérletet és vásároljon a az előnyösen ismert Kiss-bankházban (Budapest, Erzsébet-körút 19.) sorsjegyet. A most bejézt huzáson is a 605.000 koronás főnyereséményt e bankház szerencsés vevői nyerték. Kiss szerencsése nagy.

Felolós szerkesztő BEREZG GYULA. — Főmunkatárs BÁRFI JÁNOS.

UJ!
Cook & Johnson

amerikai szabadalm. tyukszem-gyűrűi.

A legjobb és legbiztosabb, kitűnő hatású és azonnal fájdalomcsillapító. — Magyarország-Ausztria összes gyógytáiraiban kapható. 1 drb borítékban 20 f., 6 drb dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.

Magyarország főraktára: Török József gyógyszerára Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyar-Osztrák monarchia főrakt.: Zum Samariter gyógyszerára Gráz.

Bodegamegnyitás.

Van szerencsés a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Turócszentmárton, főtér, eddigi bor- és csemegekereskedésben

BODEGÁT

nyitottam. — Midőn ezt a n. é. közönséggel tudatom, egyben kérem, hogy nagyrabecsült támogatását irányomban továbbra is fenntartani sziveskedjék.

Teljes tisztelettel **Szende Gáspár.**

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hirneves **Valódi szépeességi lenvászón** és **damasztáru** minden nagyobb üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki gyártmány **VALÓDI SZÉPEESSÉGI VÉD-JEGY** mely ezen védjeggyel csak az, **ECHT ZIPSER** van ellátva.

Hazai ipar!

Két tanoncz felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

→ Védjegy: „Horgony”. ←

A Liniment Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyított házaszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényes, oszónal és meghűléseknel bedöröslöképpen használva.

Figyelemeltetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér. 1 kor. 40 f. és 2 kor. és üvegtől minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerára, Budapest. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabéthstrasse 6. sz. Mindennapi készíltés

Toperczer Sándor gyógyszerárán Turócszentmártonban, Schönach Viktor gyógyszerárán Zníováralján és Friedmann Mór gyógyszerárán Ruttin.

Tanítók figyelmébe!

Vizsgalapok

jutalom-könyvek

nagy választékban és olcsón kaphatók

Moskóczi Ferenczné

papirkereskedésében Turócszentmárton.

Alig használt, új zongora
költőzködés miatt jutányos áron eladó.
Czim a kiadóhivatalban.

Egy három szép szobából, konyha, éléskamra és fűszekamrából álló egészséges, száraz lakás kiadó. — Czim a kiadóhivatalban.

Szépen butorozott hónapos szoba kiadó.
Czim a kiadóhivatalban.

914. sz.
1905. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság hózhírré teszi, hogy Felix József és társának Albrecht szül. Ruttkay Danko Marke Knapike Johanna elleni végrehajtási ügyében Ruttka községben fennkö:

- a) a ruttkai 81. sz. tjkvben + 2. sorsz. a felvett s Szluka szül. Ruttkay Danko Marke Zsuzsanna, Ruttkay Danko Marke Zsuzsanna és Albrecht Andrásné szül. Ruttkay Danko Marke Knapike Johanna nevére irt ingatlanra 275 koronában:
- b) a ruttkai 156. sz. tjkvben A. + 1—9. sorsz. a felvett s B. 16., 34., 36. és 37. tételek alatt ^{11/10} részben Albrecht Andrásné szül. Ruttkay Danko Johanna nevére irt ingatlanokra 456 korona 50 fillérnyi és
- c) a ruttkai 900. sz. tjkvben A. + 1. sorsz. a felvett s Albrecht Andrásné szül. Ruttkay Danko Knapike Johanna, Ruttkay Miklian ragane József, Ruttkay Miklian ragane Józsefné szül. Jeszenszky Zsuzsanna és Ruttkay Miklian Daricsné István nevére irt ingatlanra 55 korona kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanás az 1905. évi május hó 29-ik napján d. e. 10 óraker Ruttka községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanásg becsárának 10^{1/10}-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.
Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Turócszentmártonban, 1905. évi április hó 13-án.
Dr. Trombauer, kir. albró.

Wix Miksa Turócszentmárton

liszt-, fűszer-, csemege-, üveg-, porcellán- és Mauthner-féle magvak raktára.

Ablaküvegések, tükörüveg és tükrök, fénykép- és képkeretek nagy választékban.

Hashajtó, görcsmegszüntetó

Bujahódcöppek, étvagyat keltő és az emésztést elősegítő házaszer.

Egy palaczk ára 1 korona.
Póstán kevesebb mint 2 palaczk (2 kor. 50 fill. utánvétel) nem lesz szétküldve

BITTNER GYULA gyógyszerára által **GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)**

Kiss
szerencsése

nagy!

2000.000

Ki még eddig soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

Kiss szerencsése nagy!

Kinek még eddig osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

Kiss szerencsése nagy!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékokban nagyobb nyereséményeket KISS bankházában.

Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat
600.000 koronát = 1.800.000
és egy nagy nyeresémnyt
400.000 koronát = 400.000

Összesen 4 sorsjegyre 2,200.000
koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes huzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, ugy hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint t. vevőinknek különösen kedvöz a szerencse.

Kihuzott nyeresémények azonnal kifizettetnek.

Kísérlelj meg szerencsésjét KISS bankházában, mert

Kiss szerencsése nagy!

A XVI. sorsjáték I-ső osztályának huzása f. május 25 és 26-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:
Egy nyolczad 1 K 60 f. | Egy fél 6 K.
Egy negyed 3 „ — „ | Egy egész . . . 42 „

Kiss Károly és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító-helye
Budapest, VII., Erzsébet-körút 19. sz.
KISS-féle sorsjegyek kaphatók
Turóczy magyar ipar- és keresked. bank r. t.-nál Turócszentmárton.